

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 5 D'AGOST DE 1910

NÚM. 1649 ————— ANY XXXII

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims ————— Atrassats: 20

NEGOCIS... BRUTS

—Remeneu be, nois, que entremitg de les escombraries devegades s'hi troba alguna cosa.

¡Visca'l *trust*!

Barcelona se civilisa... La llum que anys enrera rebíem del Nort, ens ve ara d'Amèrica, y els barcelonins anem progressant que es un *contento*. Tot, aquí, evoluciona a marxes dobles. Aviat l'espai que va de riu a riu serà poc pera estendrehi la ciutat, y no'ns en adonarem que haurem d'arreconar el planol d'en Jaussely per raquitic y antiquat. Deixeu que quatre pessimistes s'empenyin en fer creure als pobres d'esperit que *Barcelona està malalta*... La ciutat viu. La ciutat es immortal. Soterrada y tot, renaixeria de les seves cendres. Tan fort es l'esplet de vida que cova en les seves entranyes. Aquí, cavallers, diguin lo que vulguin els quins ens volen mal hi ha industria, agricultura, comers y forses vives y mortes pel pare y per la mare. Lo que ha faltat fins ara ha sigut l'home que sapigués encaminar aquets preciosos elements. Perxò el qui no sabia aont anava, el qui no estava en el secret, batejava al tipic ciutadà que de l'un cap de dia a l'altre atén el seu negoci, ab el dictat despectiu de *Senyor Esteve*, sense pensar que sota la capa de cada un dels nostres pacífics menestrals s'hi amaga un *Oncle Sam*, ab més empenta y fors expansiva que en Lincoln. El més curt dels nostres politics es un conductor de pobles; el més modest dels ciutadans que vota serviria pera conductor de tramvies. L'americanisació s'imposa. Res de mirar a Europa, com fins ara'ns havien dit. Cap allà... *capellà*... Fòra aquestes velles costums que'ns han fet viure reclosos a casa nostra, incomunicats ab el món exterior. Hem d'expandirnos. Hem d'evolucionar y correr aventures. Hem de pendre l'aire, sobre tot. Aires nous, de renovació espiritual. Els Matas y Pons, fabricants de mitjons de llana, són una plaga que hem d'exterminar. Aquí no tenen dret a viurehi més que les grans companyies; les entitats anònimes, no per desconegudes menos poderoses. El petit capital es un destorb pel desenrotllo de les grans iniciatives. El ciutadà, aparentment pacífic, que's passa les hores venent pintes *pel cap, barba y bigoti* en plena Rambla, es un bretol que no coneix el valor del temps y que obstrueix la circulació. El qui ven *la guia de tots els carrers y plasses*, un home perillós pera l'ordre social. El qui despatxa *anillos de goma para llevar bien cerrado el varillage del paraguas*, un malfactor de qui no devem fiarnos. El qui, a la porta del teatre, crida: *¡qui se la ven!*, o vol endossarvos *totes les coples y versos*, un mal-criat, digne, tot lo més, de que se l'expatrii. ¡Guerra an ells, barcelonins! ¡Visca l'imperi de l'home fort! ¡Guerra a la petita industria! ¡Abaix els capitals modestos! ¡Visquen els trusts! Aquesta es la paraula: *¡Visquen els trusts!* Entenentho aixís, en Foronda ha fet el de tramvies. Perxò algunes empreses periodístiques n'han fet un de telegrafic. Perxò les dugues plasses de toros estan en mans d'un mateix empresari. Perxò els nostres intellectuals establiren el de *l'auto-bombo*. Perxò a Cà la Ciutat hi ha el dels negocis. Perxò tenim el de l'electricitat, y ara s'ha comensat el

dels teatres. Y finalment, perquè això es una Amèrica segons per qui, tindrem aviat el de la cervesa, el de les escombrieries, y no falta qui diu si ja funciona el del joc, sense comptar el dels amos de cotxeres. El *trust* ho domina tot, regna per tot y imposa la seva forsa. Visca'l *trust*, ciutadans. Visca'l *trust* salvador, que a casa'ns enforça y fa que a fòra'ns respectin. L'home es una unitat. Cada hù de nosaltres, una forsa que isolada no pot res, y que agrupada pot fer que'l món cambii. Y com que'l món avensa y al *Progrés* no hi ha qui l'aturi si comensa a dir mentides, s'ha pensat en la conveniencia de que les noves idees tinguin, d'ara en endavant, tribuna adecuada. Una tribuna que'n res s'assembli a la de *la noche*, que crida molt y ningú sab de quin color es. La que ara's fundi ha d'esser, al menos, per l'estil del *Evening Post*, el *New York Herald*, o el *World*. El setmanari més modest ha de semblar el *Harper's Magazine*. El *Pla de Bages*, *La Comarca del Vallès* y *El Somatent* han de servir, als redactors de la nova empresa, pera cargolar cigarros. Tot, en la nova premsa, tindrà l'aire de modernitat que convé als nostres dies. Les màquines, que n'hi haurà més d'una, seran de la casa Vereinigte Maschinenfabrik Augsburg; els tipos, de la fundició Genzsch & Heyse; la tinta la suministrarà la fàbrica Beit & C.º, y el paper la Mittenague Paper-Company (*Mass. U. S. A.*). El ciutadà que no sia de l'olla no's veurà'l nom en lletres de motllo el dia que ab la dòna y la quitxalla surti a pendre'l sol cap a l'Hospitalet. Del periodista que caigui en desgracia podrà dirse que ja ha begut oli, tota vegada que si vol seguir fent de l'ofici tindrà d'emigrar. Fòra del *trust*, com pel obrer tramviari fòra d'en Foronda, no hi haurà salvació. Les emissions d'accions y obligacions aniran a *trompons*. La miseria quedarà acorralada. Tindrem diaris ab tanta lectura que no'ns l'acabarem, y tan grans, que'ls subscriptors que ho vulguin podran penjarlos al balcó a tall de domas el dia que algun dels capitosts de l'esquerra sia passejat sota d'un talem per les vies d'aquesta metròpoli que'n diem Barcelona... *està malalta*.

BOY

EFERVESCENCIA

No'ns deixen reposar!...

Encara com qui diu tenim el ventre adolorit pels tips de riure que varem fernes ab la setmana d'aviació y les festes de Maig, y ja tornem a serhi. ¡Ruptura ab el Vaticano!

Si val a dir la veritat, fòra de quatre intellectuals que llegeixen les obres d'en Trigo y estan al corrent de tot, la majoria del public no la coneix gaire a fons la qüestió que's debateix avui dia.

Però això es lo de menos. ¿No sabem, desde fetxa immemorial, que'l Vaticà es el qui té la culpa de totes les coses dolentes que'ns passen?... Doncs ab això n'hi ha prou pera que, a la veu d'en Canalejas y de la López de Ayala, ens entusiasmem tots com un sol home y deixem abandonades les nostres ocupacions pera entregarnos en cos y ànima a la discussió del problema de la ruptura.

* *

¿Quines conseqüències portarà la cosa al cap-de-vall?

No tothom—y raro seria que en aquesta terra del «tants caps, tants barrets» no fos així—no tothom veu la qüestió ab els mateixos ulls ni al través del mateix prisma.

Hi ha qui, allissonat per anteriors desenganys, creu que tot lo que està succeint no es més que *pan comido* entre Madrid y Roma pera entretenir a la gent, augmentar les contribucions y acabar la construcció de l'esquadra.

—¿En Canalejas?—deia l'altre dia al cafè un d'aquets desconfiats:—En Canalejas, ja pot pujarhi de peus, està venut al Sant Pare, com ho està en Romanones y com ho està en Roig y Bergadà...

—¿Y en Vinaixa no?

—També, també segurament haurà fet gestions pera veure si'l compraven, però no es probable que a Roma se l'hagin volgut escoltar. ¡Ha despotricat tant y ha fet tantes mofes del clero!...

—¿Còm li sembla, doncs, que's resoldrà el conflicte?

—¿Còm?... Nombrant arquebisbe de Madrid a qualsevol *paniaguado* del Govern, casant una filla d'en Montero Ríos ab un nebot d'en Merry del Val y suprimint els escolans y prohibint l'ou com balla pera fer veure que hi ha desitjos de satisfer els anhels de l'opinió.—

* * *

Altres, menos pessimistes, veuen les coses tan planes y senzilles que, de creure'ls an ells, no hem de tardar gaire a lligar els gossos ab llangonisses, fetes precisament ab carn de rector o al menos de vicari.

—¡Això es peix al cove!—criden entusiasmats.—La ruptura es un fet. A hores d'ara, ab les prendes que ha soltat el Govern, encara que ell volgués li seria impossible tornar enrera.

—De modo que la religió quedarà abolida...

—Completament!... Tot se farà pel civil. ¿Neix una criatura?... Els civils la batejaran. ¿Una parella vol casarse?... Els civils se cuidaran de donarli la benedicció. ¿Mor algú?... Res de preguntar: «¿Quants capellans vol al enterro?», sinó: «¿Quants civils hi han de venir?»

—¿Cantant també el gori-gori, pel istil dels capellans?

—Cantant la *Marsellesa*, l'*Himne de Riego* o *La corte de Faraón*.—

* * *

Tan formidable y estrepitosa ha sigut l'explosió anticlerical, que fins persones que ahir deien el rosari tots els vespres y confessaven cada quinze dies, se manifesten ara inclinats a prescindir de Roma y a aparedar la *calle de Caspe* perquè no hi pugui passar ningú.

En quant als lliurepensadors de tota la vida, la seva actitud no pot pas ser més enèrgica.

—Si'l Govern m'hagués de creure—me deia l'altre dia un que no parla d'en Sunyer y Capdevila que no's tregui el sombrero—sense perdre un moment tancaria totes les iglesies.—

Y ab la major naturalitat, anyadia:

—Y no per esperit d'intolerancia ni per res, sinó per lliurarme de la tjrània de la meva dòna, que cada diumenge, vulgues no vulgues, m'obliga a anar ab ella a missa.—

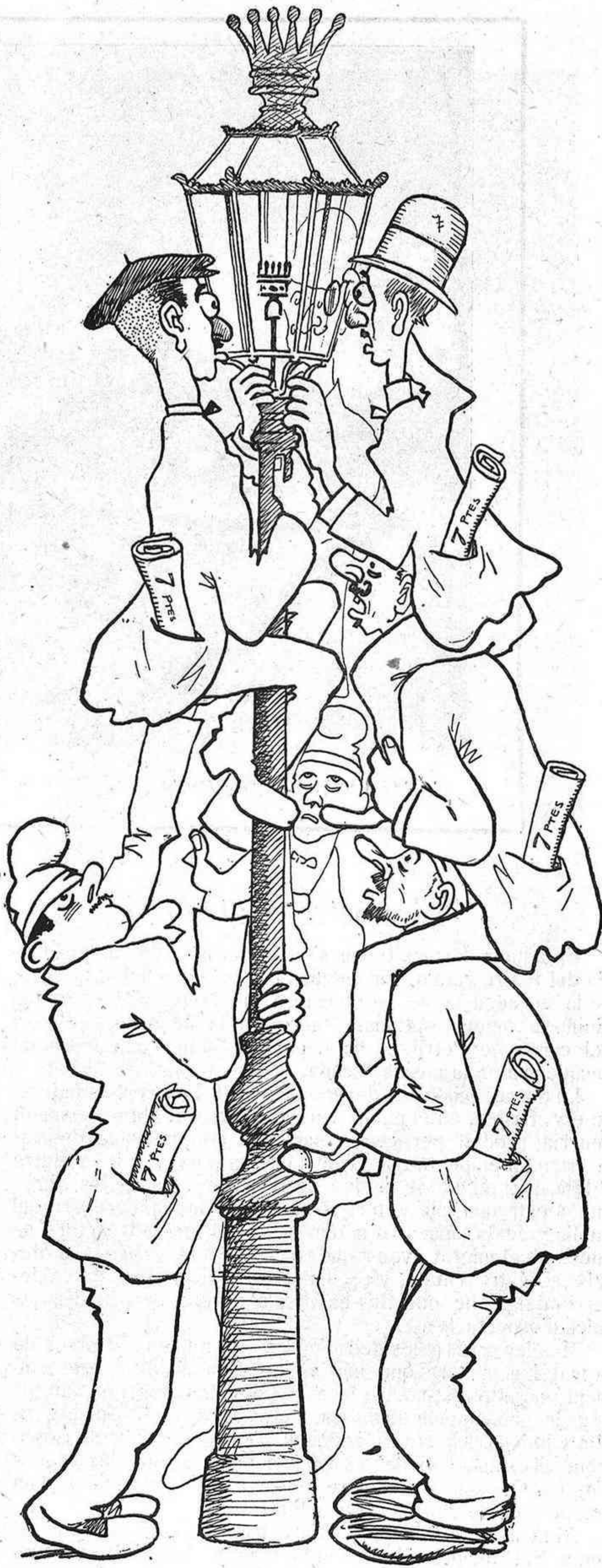
* * *

Y així estem. Alts y baixos, rics y pobres, joves y vells, tothom viu avui obsessionat per la mateixa fatlera. No's parla, no's pensa en res més que ab la ditxosa ruptura.

A casa—per mostra basta un botó—fa ja tres dies que l'escombriaire no ha pujat a buscar les escombraries.

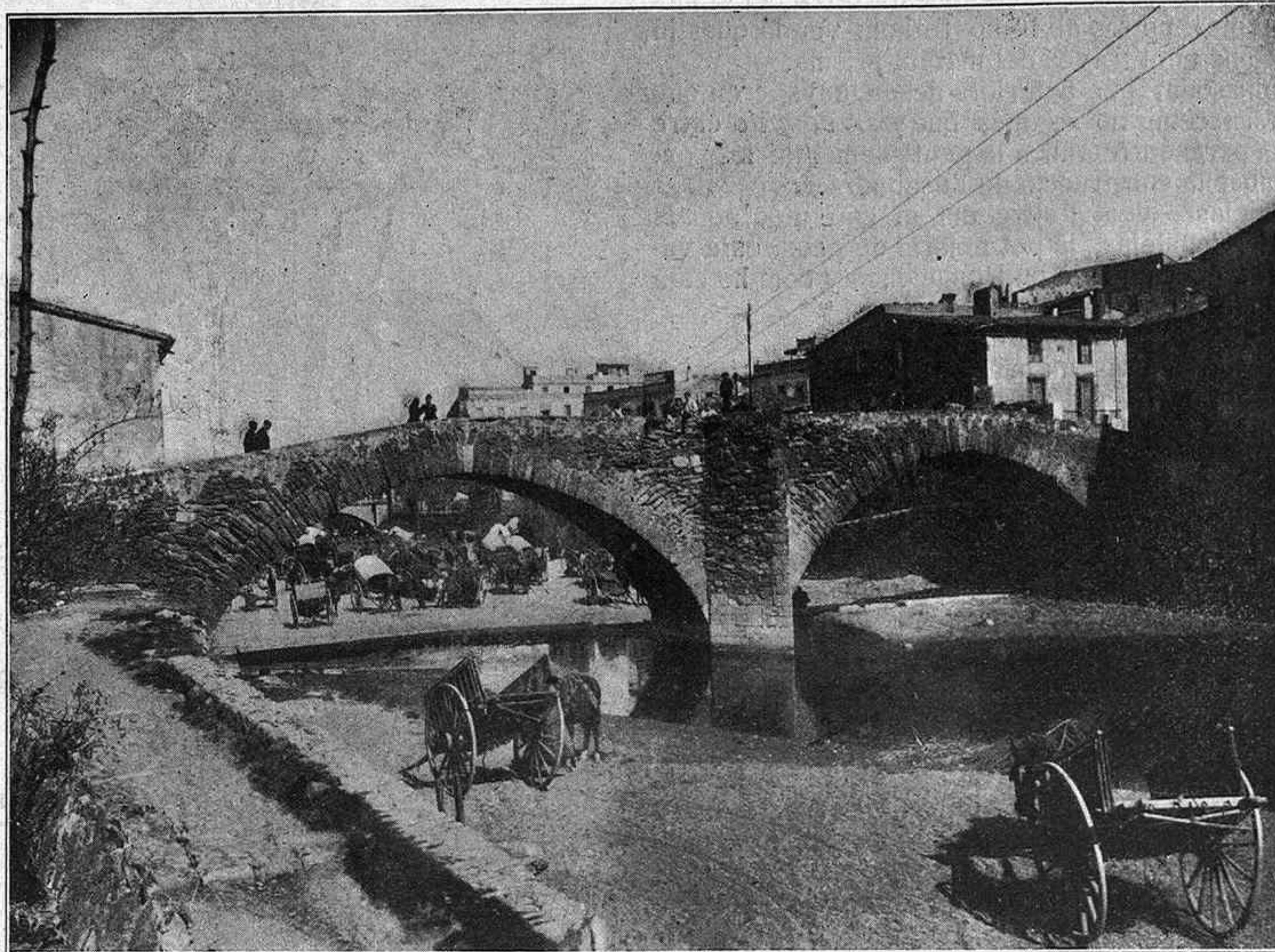
¿Què s'hi juguen que es que l'home està distret, parlant d'això ab l'urbano?...

A. MARCH

ELS NOUS INSPECTORS

No es que fossin necessaries les inspeccions de fanals, mes set pessetes diaries... renoi, són vintivuit rals!

CATALUNYA PINTORESCA

El pont vell de La Bisbal.

El nostre teatre

En aquets darrers temps s'ha parlat molt de la decadència del teatre català. Fins alguns han parlat, y no sense raó, de la decadència de la literatura catalana... Sols l'insigne Guimerà, ingenu, optimista, tancat en la seva torre d'ivori del carrer de Petritxol, ha negat que hi hagi cap mena de decadència en la nostra escena.

La decadència hi es, desgraciadament. Hi es en els autors, en els artistes, en el public, en les empreses. Un aplanament general produït per cent complexes concauses ha deturat la triomfal empenta que d'anys enrera portava'l jove teatre català... El public se queixa de la poca valua de les obres que s'estrenen, els autors se queixen de l'indiferència del public y de la manca d'actors de condicions, els actors se queixen del migrat avenir que en sa carrera artística'ls ofereix el teatre català, y els empresaris se queixen de la deserció del public, que fins en dies d'estrena deix buïdes les sales d'espectacles.

Mes les crisis y les decadencies acostumen a anarsen de la mateixa manera que han vingut. Són malalties generalment passatgeres, contra les quals el millor remei es, moltes vegades, no capficarshi massa. Totes les coses tenen els seus alts y baixos, les seves èpoques d'esplendor y de decandiment, els seus anys de les vaques grasses y de les vaques magres. Qui sab si el nostre teatre està ja en vigilies d'un nou periode de gloriós floreiximent.

Al menys sembla presentarse molt be la temporada vinenta. El Principal aplegarà lo bo y millor dels nostres autors y actors. Hi hauran, segons sembla, estrenes d'espetec, d'aquelles que xuclen el public cap dins del teatre. L'elenc el formaran la Xirgu, en Pere Codina, en Jaume Capdevila, en Goula, en Santolaria, en Martí... Se parla també del veterà y insigne Soler... Y posada an aquesta alsada la tempo-

rada del Principal, no cal dir que'l Romea farà, per la seva part, tots els esforços deguts pera estar a to.

No tan sols aquells que hi estan més directament interessats, sinó tots els que estimin l'art català y la patria catalana han de donar el seu concurs y el seu apoi al millor exit de la vinenta temporada teatral catalana. L'escena es la manifestació artística de major influencia popular. Catalunya, ara més que mai, necessita l'acció nacionalisadora que'l seu teatre exerceix. Es el teatre català una planta preciosa y feconda que hem de regar ab entusiasmes, amorosament.

WIFRED

Ramblejant

Tu que vas per la Rambla—quan no tens res que fê,
ab les dones y noies—que passin fixa't be.

Veuras que mostren totes—la forma de llurs pits,
pro't privaran d'entrarhi—ab els ulls y ab els dits.

T'ensenyaran els llavis,—més rojos que corals,
pro, per desitg que'n tinguis,—t'està privat besa'ls.

Saben donar a voltes—als ulls tal expressió
que, per més sant que sies,—cauras en temptació.

Deixen, al passà, un rastre—d'olors tan exquisit,
que un jove, sens volerho,—hi queda embadalit.

Les mitges y botines—t'ensenyen a tot drap,
que't fan posar de punta—tots els cabells del cap.

Més tepmtacions te posen—que no inventà'l dimoni,
iy tot per carregarte—la creu del matrimoni!...

ELLE BE Y BE

DEL BORN AL PLATA

□ □ IMPRESSIONS DE VIATGE □ □

XV

Els «terrenos»

Sí, la poesia aquí, segurament, té un altre ritme, però mentre esperem aconseguir-la, de moment, a tot'hora del jorn, parli ab qui parli el foraster aixís que acaba d'arribar, ab poquíssimes excepcions, no li parlen més que de *terrenos*.

La terra, per tot aont no hi ha mar se'n diu terra, y es terra per tot menys aquí. Aquí no n'hi ha, de terra: hi han *terrenos*.

Per raons físiques y geològiques que serien llargues d'explicar, la Naturalesa ha fet una plana quasi tan gran com tota l'Europa, y quasi tan plana com el mar. Aquesta plana no té montanyes, y sense montanyes ni turons, no hi ha res que marqui les fites quan se tracta de la propietat, ni res que senyali termes quan se tracta de paisatge. L'home, doncs, en sense aquesta guía, que'n podriem dir natural, s'hauria perdut en el dubte de quines terres eren les seves y quines terres eren del proxím, si el sistema decimal no l'hagués vingut a ajudar, y per l'enginy d'una medició simètrica, ordenada y urbana, la terra s'ha tornat *terreno*.

No sabem si ha anat ben be aixís, no tenim datos per comprovarho, però lo que sí sabem del cert es que en el moment actual, per l'enginy de la quadratura, de desde'ls Andes fins al Plata, de la llegua baixant a la *chacra*, de la *chacra* baixant a la *cuadra*, de la *cuadra* al metre quadrat, la terra s'ha tornat *terreno*, y homes, dònnes, infants, artistes, clero, militars y classes neutres tenen una ambició comú: adquirir un metre d'aquet *terreno*, del metre passar a la *cuadra*, de la *cuadra* anar a la *chacra*, y d'aquesta arribar a la *llegua*, pera ferse amos d'una provincia per medi de la simetria.

Es molt extrany trobar una persona que, als dos minuts de conversa, no us digui que té un solar pera vendre, o que no vulgui comprarne un altre. Parleu de literatura, y pel camí de Cervantes, o de Molière, o del Dante, per linies rectes de la conversa, aneu a parar a la *chacra*; sentiu tocar el piano an algun music, y no passarà mitja *sonata*, que Beethoven, no aguantí la capa d'una conversa de *terrenos*; ensenyeu un paisatge a un *amateur*, y us pregunta si es pera vendre, no el paisatge, sinó el *terreno*. La cambra del meu hotel té mitja *cuadra* de propietat, en un poble que encara no hi es, y, tot espolsant les cadires, us pregunta si voleu comprarla; sé un capellà de regiment que ha comprat sis *llegues* de desert a les planures més desertes, pera anar a convertir els habitants, y si també cerca comprador, pera anar a convertir més enllà; hi ha venedors de periodics que ja tenen pams quadrats de *cuadras*; no es extrany de veure anarquistes que, al cap d'un any d'haver desembarcat, sien propietaris, àcrates disposats a la compra y venda, y per les parets, an els telons, sobre les fustes, damunt dels teulats, sobre les taules dels cafès, per tot arreu aont cap l'anunci, la *cuadratura* us persegeix, cantant ventatges, dictant projectes, oferint metres d'argentina, a plassos d'un any, de dos, de cent, de deu vides, de tantes vides com volgueu, ab tanta tossuneria, que'l que no compra o no ven quasi be fa un paper ridicul.

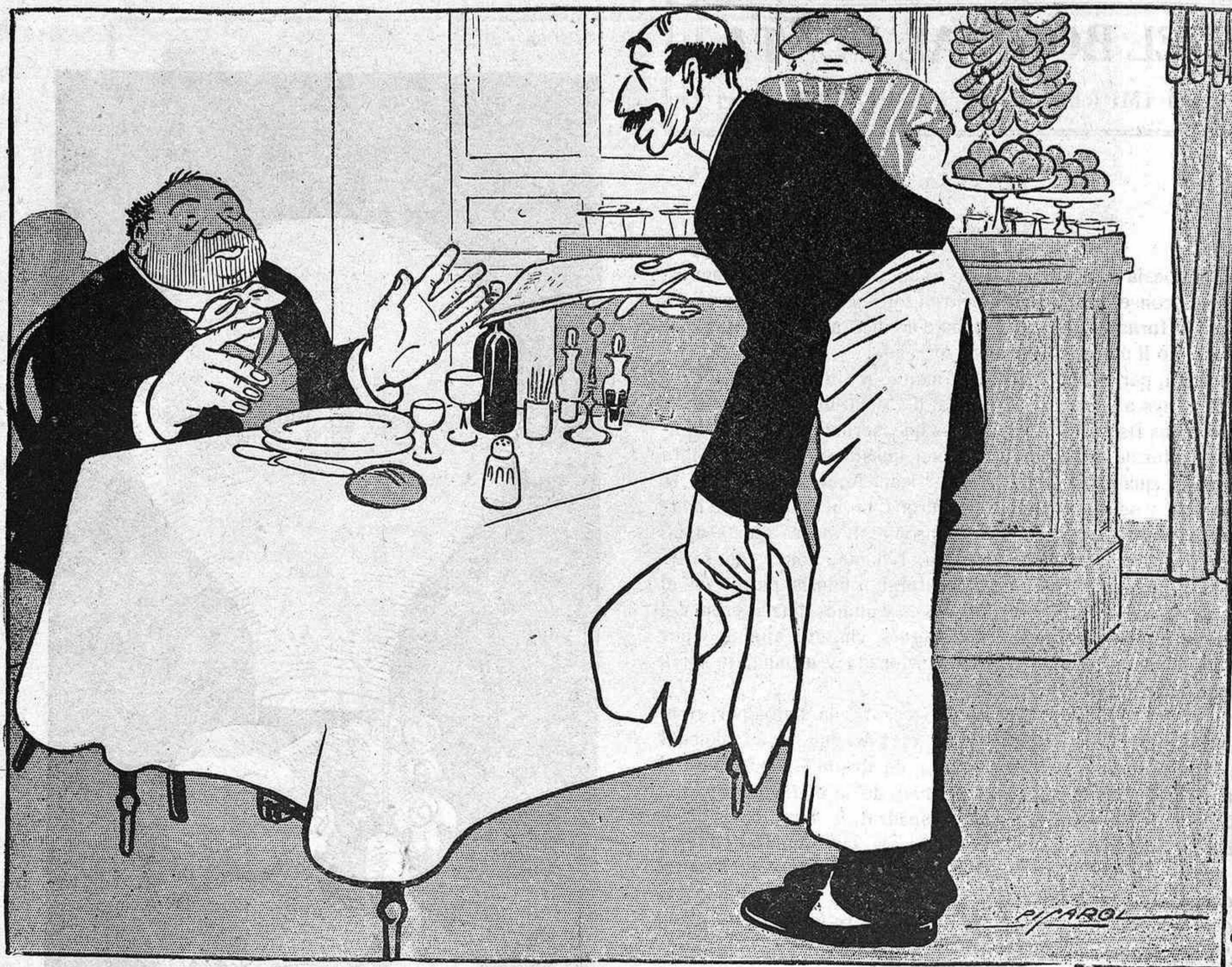
Es clar que, com havem dit abans, el tenir *terrenos* no es tenir terra. Pel propietari de casa nostra, el tenir un camp, o el tenir una horta, no vol dir sols tenirne'ls terrossos: vol dir la parra, fent de porxo; vol dir un rengle de clavellines vorejant la casa pairal; vol dir els arbres florits; el llorer vell al mitg

UNA ATRACCIÓ... DE FORASTERS

MLLE. LLUISA FIGA

Cèlebre coupletista aèria.

LA VIDA PRÁCTICA

- Nada: soparé.
 —¿A la una de la tarde?
 —Com que dieu que'l sopar es més barato que'l dinar...

del gran pati, la vinya al fons y l'hortet al davant, herencies de sensibleria que'ns vénen dels nostres pares, y que també deuen patir els vells habitants d'aquesta pampa: però pel propietari simetric, pel que aixís que baixa del barco ja cotisa un trosset de patria, y la compra al preu de *bolsa*, els *terrenos* es altra cosa. Aquet compra y no sab aont compra. El comprar, pera ell, es geometria, es calcul, es un joc, es pendre un billet de la rifa decimal; es tenir una fitxa més an el gran *tablero* argentí, y com no pateix de la mania de volerse arrelar a la terra, y d'altres preocupacions inútils, del mateix modo que compra, ven. No hi ha perquè anyori la terra, perquè no l'ha vista mai. Aixís com un paper brut l'home ja sab que val un *peso*, aixís una escriptura neta sab que val una propietat, y aquell que no veu les coses més que com són al paper, té la ventatge, sobre els altres, de no deixarse eternir an el calcul, y el que calcula es un gran home, segons expliquen certs llibres, que no he llegit, ni he de llegirlos.

Ja suposem que, a més d'aquests homes, per allí les arrels de la plana n'hi deu haver d'altres que no són aixís, però si no són aixís, prou pena tenen! El *gaucho*, segons ens han dit, encara's creu que'l tenir una casa, ab els seus amors y les seves

costums, es una cosa que'l cor demana, però'l pobre *gaucho* es endarrerit. Encara té terra, el *gaucho*; encara l'estima, aquella terra; encara la quadratura no l'ha anat traient, ab l'ordre que té per missió la quadratura; però que no cambii, y veurà com els homes de *terreno*, els homes practics, els homes moderns, els enyaran, ab *simetria*, a cantar *Vidalicas* als Andes, pera ennyarlos als forasters com a exemplars curiosos de rasses desaparegudes.

Si tinguessim a Victor Hugo ja sabem lo que diria: Que'l *terreno* matarà la terra.

Abans se conquistava l'Amèrica ab carabeles y arcabuses. Avui, ab tira-linies.

SANTIAGO RUSIÑOL

(Seguirà.)

GLOSARI

PAPERS RIDICULS

Quan varen dirnos que'l Comitè de Bruseles convidava a visitar l'actual Exposició de la capital de Bèlgica als nostres chicos de la Premsa, ja ho vam veure venir que hi hauria panics de doble expansió. Y, efectivament, per les murmuracions que corren, sembla que hi han hagut dos panics: panics d'entusiasme y panics de retrocés.

Així que desde allà dalt els van dir «pugin», això va anar a l'aranya-estira-cabells. Tothom hi volia ser, al pelegrinatge. Tots, desde'l que fa faixes a l'administració fins al redactor en cap, tots se mostraren disposats al sacrifici d'aprofitar la ganga d'anar a correr món d'arròs. Va haverhi empentes pera subscriure's a l'invitació dels generosos belgues.

Però, heusaquí que, al moment de marxar, els nostres apreciables periodistes s'adonen de que no estaven prou be de roba negra; que'l qui venturosament ne tenia, de negra, ja no ho semblava de tan llustrosa; y que, encara que'l viatge y l'estada a Bruseles fos de franc, se necessitaven ben be tres o quatre quevedos pera gastets imprevistos, que s'havia de pagar cada hu de la propia butxaca. Y aleshores tot foren renunciés, y baixes, y dimissions, y aquet fou el panics de retrocés. Resultat de tot això, que'ls pobres que no han tingut un parent o un amic a la mida, que'ls deixés la pesa llarga, lo mateix que'ls que no han estat pera gastos, han hagut d'accontentarse ab veure Bruseles en el Bædecker y quedar-se a casa.

Se comprèn que una empresa periodística no pugui o no vulgui assignar més enllà de vint duros de sòu a un redactor, però, vaja, que quan se presenta una ocasió com aquesta d'anar a representar el quart estat al Extranjer, valdria la pena, una vegada a la vida, d'arrencarse de bitllet de cinccentes y dir al chico:

—Tingui: no s'ho malgasti en pa, però fass'ns quedar be davant d'Europa.

Això es lo menos que podria fer el propietari d'un rotatiu de Barcelona pera no ensenyar els pellingos y la gana.

Ara figureuvos que, allà, als nostres chicos els inviten a un sopar regi, y figureuvos que ells, a tall de regidors, hi assisteixen tots com un sol home... Deu nos en guard que a les postres s'iniciï una suscripció a favor de qual-sevulga víctima improvisada, que al iniciarse la capta s'iniciará al mateix temps la desbandada general.

Amic Aguilera, vostè que fa de papá als nostres chicos, vostè que en aqueixa excursió representa quelcom més que la perra inviolable, no'ls perdi de vista, vigili'ls, sobre tot; que ab la capa de les economies no'n fassin alguna de les seves, aquets nois... Que no s'aturin a cap

bar a demanar una americana, que allà no s'estilen aqueixa mena de begudes democràtiques... Amic Aguilera, vigili'ls sempre, y sia'l lema d'aqueixa adorable excursió: «¿Què diran els extrangers!»

Recordemnos que allò de l'avara povertà dei catalani ho va dir un poeta, també extranger, pera fer broma, y ens ha quedat com un baldó infamant, com un padró d'ignominia.

Gracies al Dant no hi ha extranger que no'ns tingui per miserables.

Y això mereix una rectificació y una protesta.

Es clar que no lliguem els gossos ab llangonisses, però cal que se'ns reconegui que tenim més de ridiculs que de pobres.

XARAU

CRIATURADA

—Som bessons, sí, senyora... A la nostra mama sempre li envien els nens de dos en dos.

—Ah, ja entenc. Com que sou pobres, els compreu a parells pera que us surtin més barato...

El dilluns, per sos difunts...

Abans, els dies *aciagos* eren el dimars y el divendres. Ara, tots els mals averanys són pel dilluns.

El dilluns es, pera'ls pacífics barcelonins, una creu, un martiri, una veritable *jettatura*.

—Què passarà'l dilluns?— ens preguntem, obsessionats, l'un a l'altre, invariablement, cada setmana.

Aquet dia tan simpatic, consagrat pels sabaters a les glories del vagar, s'espera ara com una mala cosa. Té tants detractors, el dilluns, com allò dels tretze a taula, allò de tornar el saler y allò altre de fer giravoltar una cadira.

Quan havem passat un dilluns tranquils, respirem ab satisfacció, però encara no som a l'endemà, ja pensem en el que ve, y esperem l'altre ab la mateixa angunia.

Y tot per la por de la vaga; aquesta vaga general sempre en perspectiva que s'alsa com un fatidic espectre davant dels que disfruten més enllà d'un duro diari de renda...

¡Y tan facil que fora enderrocar aquet prejudici del dilluns!

Com?

Trasladant la festa del diumenge al dilluns. Que's declari festa'l sant dilluns y acabarem ab els dos perills: ab el perill de que'ls treballadors vaguin aquell dia voluntariament, y ab el perill—el més gros—de que'ls quins no fan mai res se busquin feina infant gossos y dient tonteries.

El crim y la ciencia

Al pas que anem, cavallers, aviat els pobres criminals no podran viure tranquils en aquet món. Els invents de la ciencia estan fent cada vegada més dificil l'impunitat.

De segur que'ls nostres lectors estan enterats del esgarriós cas del doctor nort-american mister Crippen y de la seva amistançada miss Le Neve. Segons tots els indicis, són ells dos els assassins de la propia muller del doctor, que, a Londres, fou morta y esbossinada en menuts trossets. La víctima era una artista de *music-hall* coneguda ab el nom de *Bella Elmore*. Com que'l doctor Crippen es un dentista, nosaltres hem de recomanar a la *Bella Chelito*, a la *Bianca Stella* y a la *Fornarina* que no's casin ab cap dentista, si es que no tenen ganes de morir trinxades. A nosaltres, si hem de dir la veritat, sempre'ns ha semblat que'ls dentistes són sanguinaris.

Doncs be: un pic comès el seu crim els dos culpables fugiren de Londres, prenent totes aquelles precaucions que són del cas. La formidable policia anglesa se posà en moviment, però no trobà'l rastre de la tràgica parella. Se veu que en això de crims y de fugides el doctor Crippen es un home molt entès.

La policia anglesa estava ja mitg desorientada quan se reb un telegrama trasmès pel marconigraf, o telegraf sense fils, desde un vaixell que solcava les immensitats desertes de l'Oceà. En aquet marconigrama, el capità del vaixell *Mont-Rose* comunicava que creia tenir a bord al dentista y a la seva amiga, els quals s'havien embarcat a Anvers y anaven cap al Canadà. S'establí la deguda comunicació ab el vapor, y la policia pogué preparar ab tota seguretat la captura de la criminal parella. Ni ell ni ella sabien, mentres feien el camí solitari de la mar, que estaven descoberts y que se'ls tenia ja preparat el parany. La telegrafia sense fils els havia trait. El merit de la captura correspon més a l'inventor Marconi que al capità del *Mont-Rose* y que a la policia.

Els fugitius havien adoptat les seves mesures de precau-

ció. El doctor Crippen no prengué'l passatge en calitat d'arrenca-caixals, sinó que's feu passar per comerciant, prenent el nom de mister Robinson; además duia'l bigoti afaitat, deixantse, en cambi, creixer la barba. Ella, miss Le Neve, anava disfressada d'home, ab el cabell tallat, fentse passar per un fill malalt de mister Robinson que aquet portava a la California pera referse. Però l'estratagema no'ls ha servit de res. L'ull del capità del *Mont-Rose* ha pogut més que les disfresses y que les modificacions de pèl y cabell. Y ab l'auxili del telegraf sense fils s'ha pogut procedir de la manera més bonica del món a la seva detenció, a l'arribar al Canadà.

Com se veu, els avenços de la ciencia estan acabant ab les poques probabilitats de salvació ab que, fins ara, comptaven els criminals. L'ofici d'aquets se posa més malament cada dia, y aviat els sortirà més a compte l'esser gent de be.

Escardots

—Que no ho sab, donya Matilde?
Me caso demà passat!

—De debò? Que me'n alegro!
Deu li dô felicitat!

—Ai, gracies, en vida seva!

—Y qui es son futur marit?

Digui: ¿que es de casa bona?

—No, senyora; es de Rupit.

*

Chantecler y l'ull de poll que tinc al peu
dues coses semblantes son entre elles;
Chantecler als demés fa veure'l sol,
l'ull de poll me fa veure les estrelles!

*

Un municipal molt tuno
ha agafat a un peixeter
que, adulterat y ab trafiques,
venia'l peix pel carrer,
y amunt y avall de l'acera,
diu, posanthi un pam de greix:
«Recristina, recristina!
Avui sí que he agafat peix!...»

NASSARI FARISTOL

ELEGIES GERMÀNIQUES, per *Josep Leonart*.—Sis elegies tanca aquet volum, y en totes elles hi aleteja un esperit molt fidel a sa patria, però molt enamorat de les terres germàniques. Són sis cants plens de sinceritat, escrits en versos fàcils, encara que no sempre poetics, doncs el senyor Leonart confon, en ells, sovint la sobrietat, que fa tan elegants els endecassilabs blancs, ab la vulgaritat d'expressió d'un forsat ritme. Més que un aplec d'elegies resulta'l llibre un poema personal mancat d'interès, per culpa del mateix particularisme que hi campeja. L'obra està molt ben presentada.

CURSO DE AVIACIÓN, per *G. Brunet*.—Es, fins ara, lo més ben documentat en la materia. En el llibre s'hi troben extensos detalls sobre l'història de l'avegació, la tècnica y construcció d'aparells voladors, etc. Es la primera obra d'importancia que'n aquesta especialitat se dona a llum a Espanya. No conté retalls de revistes, sinó que es tota ella inèdita y original. Infinitat de gravats il·lustren el text y una elegantíssima coberta fa entrar,

COMENTANT UN VIATGE

No trobes que es despilfarrar, votar mil pessetes pera que'n Falqués vagi uns quants dies a Bèlgica?...

—Y tal, dòna! Lo que havien d'haver fet es votarli un vitalici pera que s'hi quedés.

com vulgarment se diu, el llibre pels ulls. *Nada*, que «L'Aviació» d'en Brunet, editada pels senyors Feliu y Susana, volarà molt amunt.

MAI SE FA TARD SI EL COR ES JOVE, *Comedia d'Avell Artís y Balaguer*.—S'ha publicat aquesta hermosa producció que, com recordaran, alcansà un gran y merescut triomf al *Romea* durant la darrera temporada. El llibre ha sigut esplèndidament presentat per lo que toca a la part tipogràfica.

EL CATOLICISMO EN SUS LUCHAS CON EL PODER CIVIL, per *Donato Luben*.—La tan debatuda qüestió religiosa, que apassiona a Espanya, al punt de produir-se veritables discordies entre el Govern y el Vaticà, dona al llibre del professor Luben una actualitat y una transcendència tals, que li faran segurament un exit. L'obra abarca desde la persecució dels jueus fins a l'època contemporània y està seriosament documentada.

ALTRES PUBLICACIONS:

Jo y ell.—Bonica joguina en un acte arreglada al català per Lluís Millà. Fou estrenada al *Arnau* ab gran exit.

Cuba en Europa.—Havem rebut el número 8 d'aquesta important revista que fomenta les nostres relacions ab els cubans.

La paraula d'honor, o Els dos sargents francesos.—Popular drama arranjat a l'escena catalana per A. Navarro Puga. (Biblioteca *La Escena Catalana*).

Monita secreta de los jesuïtas y Historia de la Corte Celestial.—La primera es traduïda del llatí, y l'altra va firmada per Narciso Campillo. Són dos follets publicats per la *Biblioteca del Apostolado de La Verdad*.

Estat actual de la política catalana.—Conferència del Dr. Martí y Julià sobre aquet tema. Follet de propaganda editat per l'*Unió Catalanista*.

DE LA «BIBLIOTECA POPULAR TEATRAL» HAN SORTIT:

La Reina, quadro en un acte, d'August Barbosa. (*Romea*.)

Massa tard, drama en un acte, de Manel Marinello. (*Id.*)

A la Prevenció, joguina en un acte, de A. Ferrer y Codina. (*Novetats*.)

Dorm!, joguina lírica en un acte, de N. Campmany. (*Id.*)

A cà l'apotecari, sàinet en un acte, de Millà y Asmarats. (*Arnau*.)

SEPT SCIENCIES

VATICANISTES

—No sab què es això de la ruptura?...
Es com si ara vostè y jo, tot d'un plegat,
trenquessim les nostres velles relacions.
—Ave Maria Puríssima!... No digui
disbarats!...

TELÓ ENLAIRE

PRINCIPAL.—Una notícia que pot relacionar-se, poc o molt, ab les referències que havem donat de la pròxima temporada de Teatre Català: El celebrat actor comic Jaume Capdevila va embarcar-se a Buenos Aires el dia primer d'aquet mes en direcció a Barcelona.

—Sabem també que'l senyor Franqueza compta ja ab algunes obres pera estrenar, originals de reputades firmes, y sabem que la pròxima temporada serà de sis mesos, a comptar desde'l 1.er d'Octubre.

ROMEA.—Es segur que continuarà ses tasques artístiques en el vell escenari del carrer del Hospital la mateixa «Nova Empresa de Teatre Català» que va aguantar el pabelló durant la passada campanya, al frente de la qual segueix haventhi el nom prestigiós d'en Carles Capdevila.

—La «Nova Empresa» treballa activament pera obtenir dels autors un bon repertori d'obres a estrenar, haventne ja rebut algunes, quins títols veurem aviat estampats en les llistes de temporada, que s'inaugurarà el mes entrant.

TÍVOLI.—En Gibert es l'empresari de més xaripa. No'n tenia prou, de gent, que ara ha lograt que un governador lliberal li suspengui, per atrevida, l'obra estrenada dissabte. Aquets anuncis no's paguen ab diners; això ho sab per experiència l'amic Gibert y ben be que se'n deu alegrar, perquè l'obra d'en Keroul se reproduirà si no s'ha reproduït ja a hores d'ara, revocada l'ordre de don Sancho Muñoz.

L'obra denunciada's titula *Chopin* y es un *vaudeville* francès, com tots desencaixat y com tots atapatit de grans de pebre, a tall de llangonissa de Vic. Immoral?... No són gaire més morals els anteriorment estrenats, com no ho són tampoc la majoria d'obres del *gènere chico*. El fet es que *Chopin*, ab tot y les seves inverossimilituts va agradar, fent riure per les butxaques, y això que l'interpretació no anava pas com una seda...

La senyora Faura molt be; els demés, regular y gracies.

—Dimars va despedirse, ab les *Pastilles* a la tarde y ab *Petit y Pataud* a la nit, *el gran, el inmenso Santpere*.

¿Per què se'ns en va en Santpere?

No ho entenc de cap manera!

ESPAÑOL.—S'ha estrenat *El hijo de la Patria*, drama patrioter sense conseqüències, original d'un senyor que's diu Alfaro, molt amic, segons sembla, de tornar an aquells temps de la *Marcha de Cádiz*.

Inutil dir que aquí no farà prosselits.

ORFEÓ GRACIENC.—Diumenge passat aquesta artística entitat celebrà un concert popular en el teatre Condal. Baix la direcció de l'intelligent mestre en Joan Balcells, els cantaires interpretaren diferents composicions d'en Lambert, Barberà,

COLONIES ESCOLARS MUNICIPALS

¡En marxa!...

Morera, Waelrant, Jannequin, Freixas, Calduc, Molera, Balcells, Montes, Clavé, Lamote de Grignon y Vives.

El nombrós public aplaudí als cantaires y a son mestre.

MÚSICA PER L'HIVERN.—A més de la temporada del Liceu, de la que's xiuxiueja que'ns faran l'*Elektra*, de Strauss, ens donem el pisto d'adelantar als nostres filarmònics, que a la vinenta temporada tindrem dos concerts d'orquestra dirigits pel mestre Pahissa; una audició sencera de l'*Orfeo*, de Gluck, cantat per la Pitchot de Gay, ab la cooperació de l'Orfeo Català y altres cantants: un concert Malats, que'ns farà coneixer sis pesseres noves de l'*Iberia*, del malaguanyat Albéniz: [dos concerts de piano pel colós Rossental; un altre per la Clara Sansoni, y fins se parla de que l'orquestra Filarmònica de Berlín, dirigida pel gran Felix Weingartner, ens donarà tres audicions.

També hem sapigut, per qui pot saberho, que quan a la primavera, ens visiti l'«Orquesta Sinfónica», de Madrid, ens faran sentir les nou simfonies de Beethoven y una missa de Bach, pera coros y orquesta. Per ara la temporada no's presenta gens malament.

L. L. L.

A la chita callando, que es com han de ferse aquestes coses pera que no perdin el seu merit, acaba de trobar l'Ajuntament la manera de que'ls llums del alumbrat public fassin sempre bona cara.

¿Com l'ha realitat aquet miracle?

Nombrant ab molta reserva set inspectors municipals, ab 200 pessetes de sou cada mes, la missió dels quals no serà altra que cobrar les referides pessetes y mirar si tots els fanals donen la claror deguda. Els inspectors recorreran cada nit la seva respectiva demarcació, y ¿que un llum no ha sigut encès? ¿Que un bec de gas flaqueja?... Mà al llapis, asiento al carnet de denun-

cies, y l'endemà... l'endemà tot seguirà lo mateix que'l dia anterior y els inspectors continuaran cobrant les 200 pessetes.

Que es, segurament, lo que's tractava de demostrar.

**

Lo més admirable d'aquesta innovació es la santa armonia que ha regnat en la repartició de les inspeccions fanaleres. Possedes del mateix zel, com si les tres fraccions que constitueixen el nostre Municipi fossin un nou «partit unic», cap d'elles hi ha fet la menor oposició. Atenent a la forsa numèrica de cada comunitat política, les set inspeccions han sigut repartides ab la més escrupulosa equitat, «A nosaltres ens en toquen quatre; a vosaltres dues; an aquells, una...»

Y feta la distribució, els senyors concejals, abessantse per torn y donantse un òscul de fraternal carinyo, han exclamat, com en Benavente:

—¡Todos somos unos!

**

En vista del exit alcansat per aquets nombraments y a fi de colocar als altres amics, que apreten com un diastre, s'assegura que les tres fraccions municipals unides estan ja estudiant la manera d'ampliar la cosa, establint també inspecció de fonts, inspecció d'imbornals, inspecció d'arbres, inspecció de bancs de pedra, inspecció de bancs de fusta, inspecció de monuments, inspecció de guarda-rodes y altres y altres inspeccions que, buscades ab bona voluntat, no deixaran de trobarse.

¡Com ho volen arreglar!... ¡Hi ha tants aspirants a la sopa boba y els nostres ilustres regidors, tractantse dels diners de la ciutat, són tan generosos!...

Senyor Mendiola, comandant de la nostra magnífica guardia municipal: ¿fora tan amable que'ns contestés an aquestes dues senzilles preguntes?

Es cert que'l guardia Andreu Rodríguez presta serveis a casa d'un ex-concejal?

N'està enterat el senyor Arcalde?

En tot cas esperem que's corretgirà una tal arbitrarietat, o sinó tindrà raó en Valentí y Camp quan exclama:

—¿Es dir que'ls ex-regidors poden utilisà els guardies? Doncs també'n reclamo jo un que'm vingui a rapar la barba.

Dimars, esplendí tiberi municipal al restaurant del Tibidabo. ¿En celebració de què?

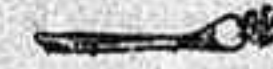
Havia arribat un creuer italià que, de pas pera la seva terra, venia de Buenos Aires, y convenia aprofitar tan bella ocasió pera demostrar als fills del país del Art que Barcelona, en mitg de les trageries que l'afligeixen, encara segueix sent *archivo de la cortesia* y alberg d'ajuntaments divertits y rumbosos.

Heusaquí els noms—pera que la posteritat els tingui presents —dels honorables regidors que en compliment del seu dever varen anar el dimars al cim de la veïna montanya a dinar a costes de la Pubilla:

Senyors Serraclara, Puig d'Asprer, Forcada, Soriano, Sans, Guñalons, Domenech, Colominas, Callén, Carraté, Figueras, Herrero, Lluch, Casals, Morros, Nualart, Marcilla, Rius y Rius, Mir y Miró, Lladó y Vinaixa.

Total, 21.

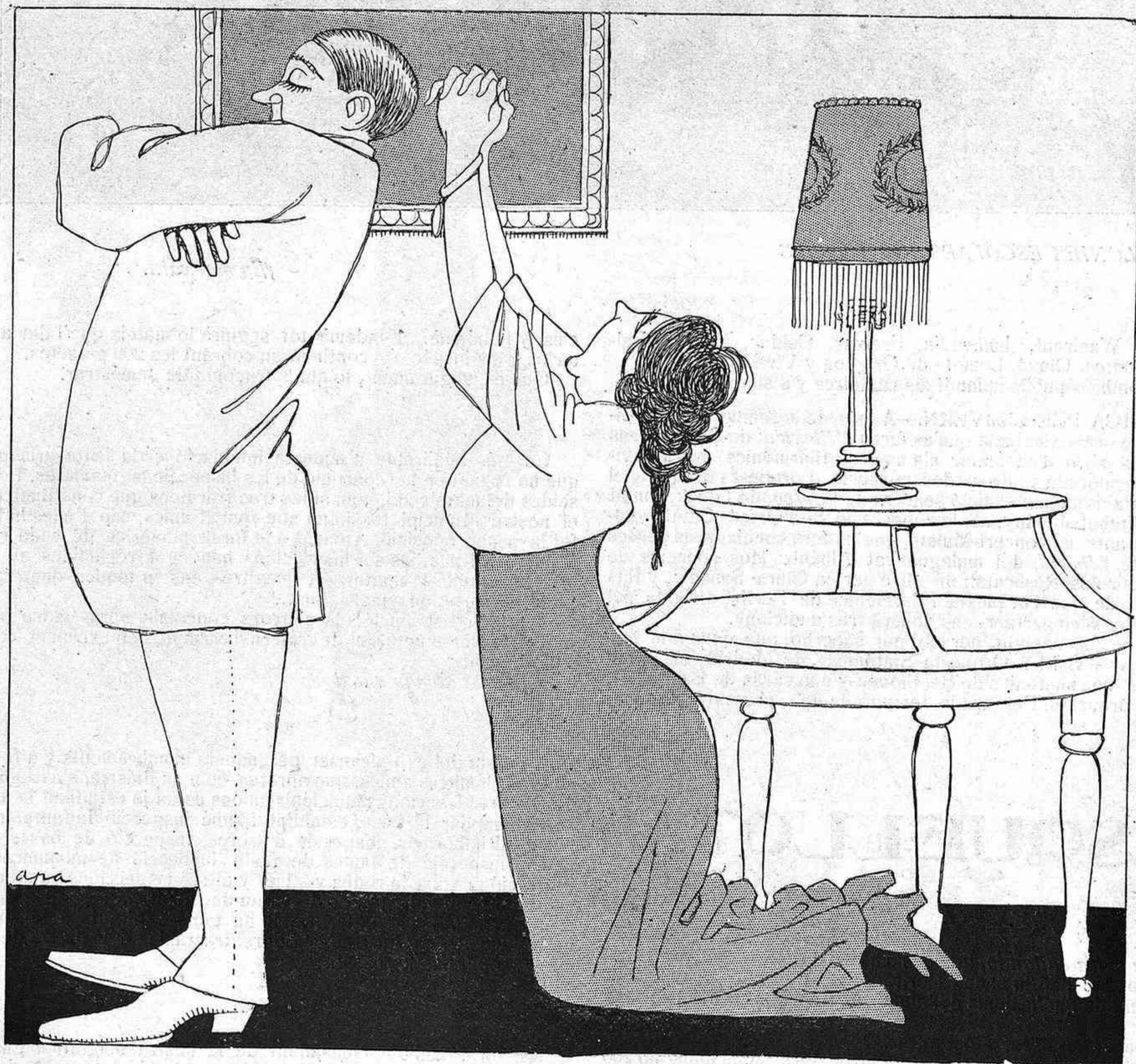
Si s'hagués hagut de celebrar sessió, el número hauria resultat insuficient, però pera dinar y gastar unes quantes mils pesetes del escurat erari municipal, ja n'hi va haver prou.

Per 27 vots contra 4, l'Ajuntament ha acordat no assistir mai més, ab caracter oficial, a cap acte religiós.

Notes curioses y quasi diriem originalíssimes de la sessió en que aquest acord va pendre's són els discursets que dos concejals, tots dos de l'Esquerra, varen fer en ple Consistori pera explicar el seu vot.

—Jo—va venir a dir el senyor Rius y Rius—he votat que sí en nom de la llibertat.

POLITICA D'ADHESIÓ AL GOVERN

—Impossible! Soc anticlerical de tota la vida, y per res del món deixaré de secundar an en Canalejas en lo de la ruptura de relacions.

DE TORNADA

—Què tal?... Com li ha anat, senyor Puig d'Asprer, això de Banyuls?
—Be..., a mi sempre'm va be...

—Y jo—digué'l senyor Marial—en nom de la llibertat he votat que *no*.

¿Contradicció? ¿Divergència?... No, senyors.

Ben al contrari de lo que algú pot imaginar-se, les manifestacions dels dos edils són una prova palpable de que l'Esquerra, ans que tot y per damunt de tot, continua sent autonomista.

Per xò, y en ús de la seva autonomia, cada regidor vota lo que li dona la gana.

Y, ara que parlem del senyor Marial...

Ens escriu *Un curiós* preguntantnos com s'explica que aquet regidor, que per l'encarnissada oposició que li feren els lerrouxistes no pogué ser tinent d'arcalde, ara, precisament pel vot dels lerrouxistes, hagi entrat a formar part de la Comissió de Consums.

—«¿Què vol dir això?»—exclama, ple d'extranyesa, l'anonim curiós.

Al nostre entendre no pot volguer dir més que una cosa:

Que'l senyor Marial, en la tenencia, hauria fet nosa als lerrouxistes.

Y en la Comissió de Consums, deurà felshi servei.

No es pas tan amiga del obrer com sembla la majoria del nostre flamant Ajuntament.

Ara mateix s'ha demostrat, ab motiu de la vaga dels pobres cotxers de *La Española*.

Manera d'acabar la lluita en favor dels obrers?

Que'ls regidors radicals votin una proposició urgent retirant la concessió de linia a la companyia.

M'hi jugo tres peixets de globo que no hi ha cap Santamaria que ho proposi.

Agafó *El Progreso* y, al atzar, sense malicia de cap mena, comenso a llegir:

«¡Albricias, mujeres! ¡Albricias, compañeras de desheredamiento en el áureo botín de la cultura!»

Hola, hola!... Anem seguint:

«Nuestra figura se agiganta... y a través de los claros matices que nos envuelven...»

No està mal; però, tot això ¿aont succeeix?

«¡Purísimas auras democráticas!... Seguid, seguid oreando el pantano...»

¡Ah, vaja!... Al Pantano; una mica més enllà de Vallvidrera...

Ja'm semblava a mi que la cosa tenia cert sabor de veinat...

Ab la calor que fa, els nirvis s'exciten. Y si són nirvis d'intellectual, encara més.

Comentant, l'altre dia, en un rotlló de cadires del passeig de Gracia, la marxa d'en Maseras al *Figaró*, el benhaurat *abate* Viura y el palpizot autor dramatic Grau Delgado varen creuar-se unes quantes frases d'allò més castisses, a conseqüència de les quals van rompre's les claboies que un d'ells duia damunt del nas.

Se diu per les sagristies que, de resultes de la *refriega*, el bisbe doctor Laguarda excomunicarà al mistic poeta autor del divertit *Rostre Ideal (savó, a pela y cinc la caps)*.

El cabildo li guarda l'anatema pera'l dia que estreni *Les flames del goig*.

El Consistori, com ja hem dit, aprovà la proposició, ab quatre vots en contra:

«Els regidors s'abstindran d'assistir als actes religiosos.»

Y, naturalment, no haventhi cap adició atenuant que suavisi l'intransigencia, aquest acord ha aixecat una gran polsaguera.

Al nostre entendre la proposició havia de dir:

«Els regidors s'abstindran d'assistir als actes religiosos... Unicament els quins se sentin fervorosament catolics podran anar a «La Catedral» del carrer de la Lleona... a ferne cinc de la dolsa.»

Diu un periodic:

«Se calcula que la producció de diamantes en la colonia alemana del Sudoeste de Africa llegarà este año á 900.000 quilates.»

Tenim el gust de comunicarho als lectors d'*El Diluvio* pera que estiguin previnguts,

Perquè si'l diari de la plassa Real copia la noticia, de segur que allà ont diu 900.000 *quilates* hi posarà 900.000 *quintales*.

Y's quedarà tan tranquil.

En Tofol arriba al poble.

—Hi dèu fer molta calor, per Barcelona?—li pregunten.

—¿Que si'n fa!... Mireu, un dia vaig anar al Tívoli, que es un teatre bastant fresc; doncs haurieu vist que'ls homes y les dones que feien la comedia a cada dos per tres s'havien d'alleugerir de roba.

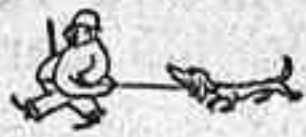
Ha pres possessió del carrec de vocal de la Comissió de Consums el conegut regidor don Juli Marial (a) l'Home dels taulons.

Un correligionari, al enterarse'n, exclamà:

—Es qüestió de felicitar a la Comissió.

Y un altre correligionari d'Hostafrancs que coneix *la fusta*, respongué:

—No, senyor. Es qüestió de felicitar an en Marial.

Al passeig de Gracia:

—No t'has fixat en que ara quasi tothom porta gos?
—Sí, home. Per això d'aquet temps se'n diu la *cant-cula*.

A l'Horxateria Valenciana:

—Què hi voldrà pendre?
—Portim un Turró-Vaticà.
—No'l puc servir. No'n fem d'ensà d'això de la ruptura.

XARADA

I

La primera's conductors
a les besties solen dir;
dos-inversa's pot tenir
posseint alguns valors.

Hu-tercera sutil es,
que ab molt goig se fa sentida,
y l'estimul de la vida,
en tal nom està comprès.

Va d'estrelles coronada:
saludant s'aparició,
vibra'l bronzo en l'horitzó
de la terra entusiasmada.

Y s'engresquen en bells cants
les aloses y perdius,
els merlots y cotolius,
cadernerer y pinsans,
gafarrons y pasarells,
tayarets y cogullades,
verdums, fotxes y becades,
pardals, guatilles y estornells,
galls, gallines, anecs y oques,
moltons, cabres y cabrits,
tots els sers, grans y petits,
ab ovelles, polls y lloques.

Tant al camp, com al corral,
ab grandíssima alegria,
tothom crida cada dia,
sols al veure la *total*.

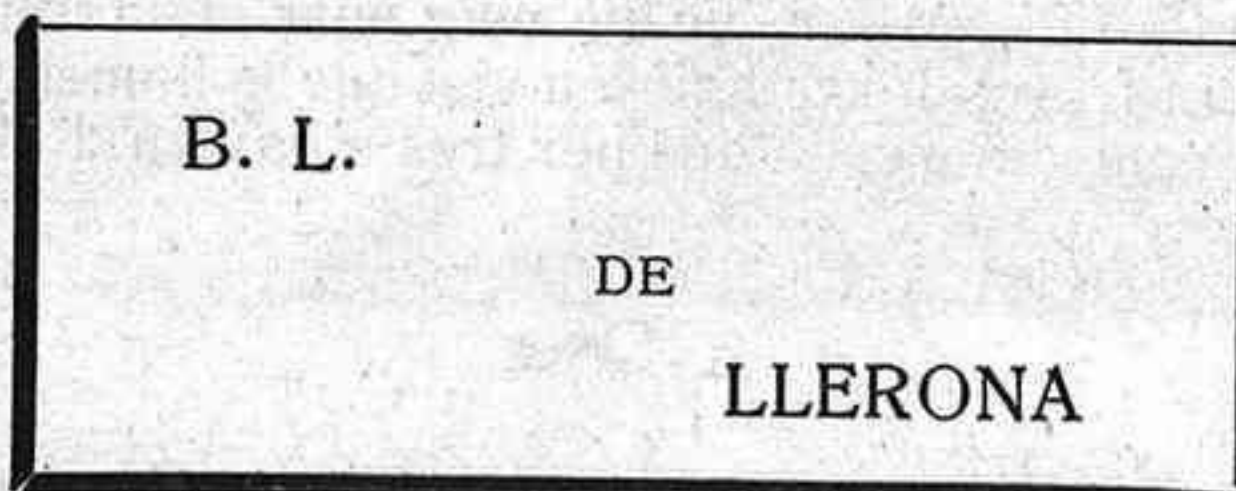
JOSEPH SADURNÍ MAS DE LOS VALLS

II

Un article es *dos-inversa*,
vegetal *inversa-tres*,
la primera es consonant
y el *total* un poblet es.

JOAN ANTICH PUQUÍ

TARJETA

Formar ab aquestes lletres el titol d'una comedia d'en Bona-
via, estrenada ab èxit al *Romea*.

UN A. INFERIOR

CONVERSA

—¿Vols venir a brenar a fòra, Mònica, aquesta tarde, ab la Pauleta?

—Nosaltres soles, no!

—Ja vindrà'l que jo t'he dit y el que havem anomenat totes dues.

JOAN ANTICH PUQUÍ

GEROGLIFICS

I

A. VALLS

II

JOAN ROCABERT

SOLUCIONS

Als darrers *Trenca-Caps*: A la Xarada: *Pri-ma-ve-ra*.—A la Mudansa: *Brasa-Brisa-Brusa*.—Al Geroglific I: *Dues pessetes dos cents centims*.—Al Geroglific II: *Com més quintes més quintos*.

RESPOSTES PAGADES

J. F. y B.: La d'avui es poc original. Lo altre no dubti que sortirà, tard o aviat.—Maco: Justa la fusta!.—R. H. M.: La prosa ens es molt difícil en-
quibirla. No obstant, entra tot en cartera, y veurem.—L. Ramis y Camaló:
Estan be, però no'ns convenen.—J. B. Roig: Si l'envia als Jocs, pel cap baix
li tocarà la viola.—A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona: No van, l'un per de-
fectuós y l'altre per enrevessat.—Pujol: Vagi fent, que un dia o altre *subirà*.
—J. S. M. de los Valls: Entren en tanda.—Joan Rocabert: Estan be.—Bona-
ventura Bordalba: Els seus versos no demostren més que bona voluntat.—
Joan Pascual: No li asseguro que sí, però tampoc li dic que no.—José Misser
(Santiago de Cuba): El fet no es tan ignominiós com sembla a primera vista.
Se tractava d'un estudi científic, y això's fa a tot arreu y ningú s'escanda-
lisa.—R. Valls: Entesos.—Angel Divinus: Són bastant floralescs. Vui dir
que'ls falta sang y sinceritat.—Ll. Barceló y Bou: Rebut, y gracies.—
J. S. Mas de los Valls: A la cartera, pera quan sia hora.—Bonaventura Bo-
quet: Això no es una composició poètica. Es un joc de paraules de botànica
y de zoologia, que no es lo mateix.

L'ESQUELLA
DE LA TORRATXA

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

Administració y Redacció:
Llibreria Espanyola,
Rambla del Mitg, núm. 20
BARCELONA

Preus de suscripció:
Fòra de Barcelona,
cada trimestre:
Espanya, 3 ptes. - Extranjer, 5

Número solt: 10 centims — Atrassats: 20

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, OIm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

BIBLIOTECA DE AUTORES MODERNOS Y CONTEMPORÁNEOS

Volúmenes en 8.º mayor con artísticas cubiertas, á 3 ptas.

- Bazin (René).**—Los Noëlet. Versión castellana de Miguel de Toro Gisbert.
- Carol (Jean).**—Sor Juana. Novela. Versión castellana de Carlos de Batlle. Obra premiada por la Academia francesa.
- Coulevain (Pierre de).**—Nobleza americana. Novela. Versión castellana por Miguel de Toro Gómez. Obra premiada por la Academia francesa.
- Coulevain (Pierre de).**—La isla desconocida. Versión castellana de Ricardo Blanco-Belmonte.
- Farrère (Claude).**—Los civilizados. Novela. Versión castellana por Miguel de Toro y Gisbert. Obra premiada por la Academia Goncourt.
- Farrère (Claude).**—El hombre que asesinó. Novela. Versión castellana por Carlos de Batlle.
- Farrère (Claude).**—La señorita Dax. Novela. Versión castellana por Carlos de Batlle.
- Gautier (Judith).**—Princesas de amor. Novela japonesa. Versión castellana por Carlos de Batlle, prólogo de Luis Bonafoux.
- Laurent (Charles).**—Su hijo. (El duque de Reichstadt.) Versión castellana de Pedro Simón Pineda.
- Lavergne (Antonin).**—Juan Coste ó el maestro de aldea. Novela. Versión castellana por M. R. Blanco-Belmonte.
- Lorrain (Jean).**—El vicio errante, versión castellana por Carlos de Batlle.
- Lorrain (Jean).**—Tríptico.—El señor de Bougreton.—La dama turca.—Songeuse. Versión castellana por Carlos de Batlle.
- Lorrain (Jean).**—El señor de Phocas. (Astartea.) Versión castellana de Carlos Batlle.
- Maël (Pierre).**—El vengador. Versión castellana de F. Mora García.
- Martel (Tancrede).**—Día de gloria. (El príncipe de Hanau.) Versión castellana de Cesáreo C. Carrillo.
- Melegary (D.).**—En la Calle Vieja. Versión castellana de Carlos de Batlle.
- Montégut (Maurice).**—Las tentaciones de Próspero. (Papeles malditos.) Versión castellana de Ramiro Blanco.
- Ohnet (Georges).**—La décima musa. Novela. Versión castellana por R. Blanco-Belmonte.
- Ohnet (Georges).**—La senda roja. Versión castellana por Carlos de Batlle.
- Rameau (Jean).**—La rosa de Granada. Versión castellana de Pedro César Dominici.
- Rolland (Romain).**—Juan Cristóbal. I. El Alba. Versión castellana por Miguel de Toro y Gómez.
- Rolland (Romain).**—Juan Cristóbal II. La mañana. Versión castellana por Miguel de Toro y Gómez.
- Rolland (Romain).**—Juan Cristóbal III. La Adolescencia. Versión castellana por Miguel de Toro y Gómez.
- Rolland (Romain).**—Juan Cristóbal IV. La Rebelión. Versión castellana por Miguel de Toro y Gómez.
- Rolland (Romain).**—Juan Cristóbal en París. La feria en la plaza. Versión castellana por Miguel de Toro y Gómez.
- Rolland (Romain).**—Juan Cristóbal en París. Antonieta. Versión castellana por M. de Toro y Gómez.
- Vogüé (Vizconde E. Melchior).**—Juan de Agrève. Versión castellana de M. R. Blanes Belmonte.
- Theuriet (André).**—Montaraz. Novela. Versión castellana por M. R. Blanco-Belmonte.
- Theuriet (André).**—La casa de los dos Barbos. Versión castellana de Justo Rosell.
- Todoze (Gustave).**—La señora de Lambelle. Versión castellana de Joaquín Gallardo. Obra premiada por la Academia francesa.
- Uchard (Mario).**—La bebedora de perlas. Versión castellana por José Jerique.

VELADAS DEL HOGAR

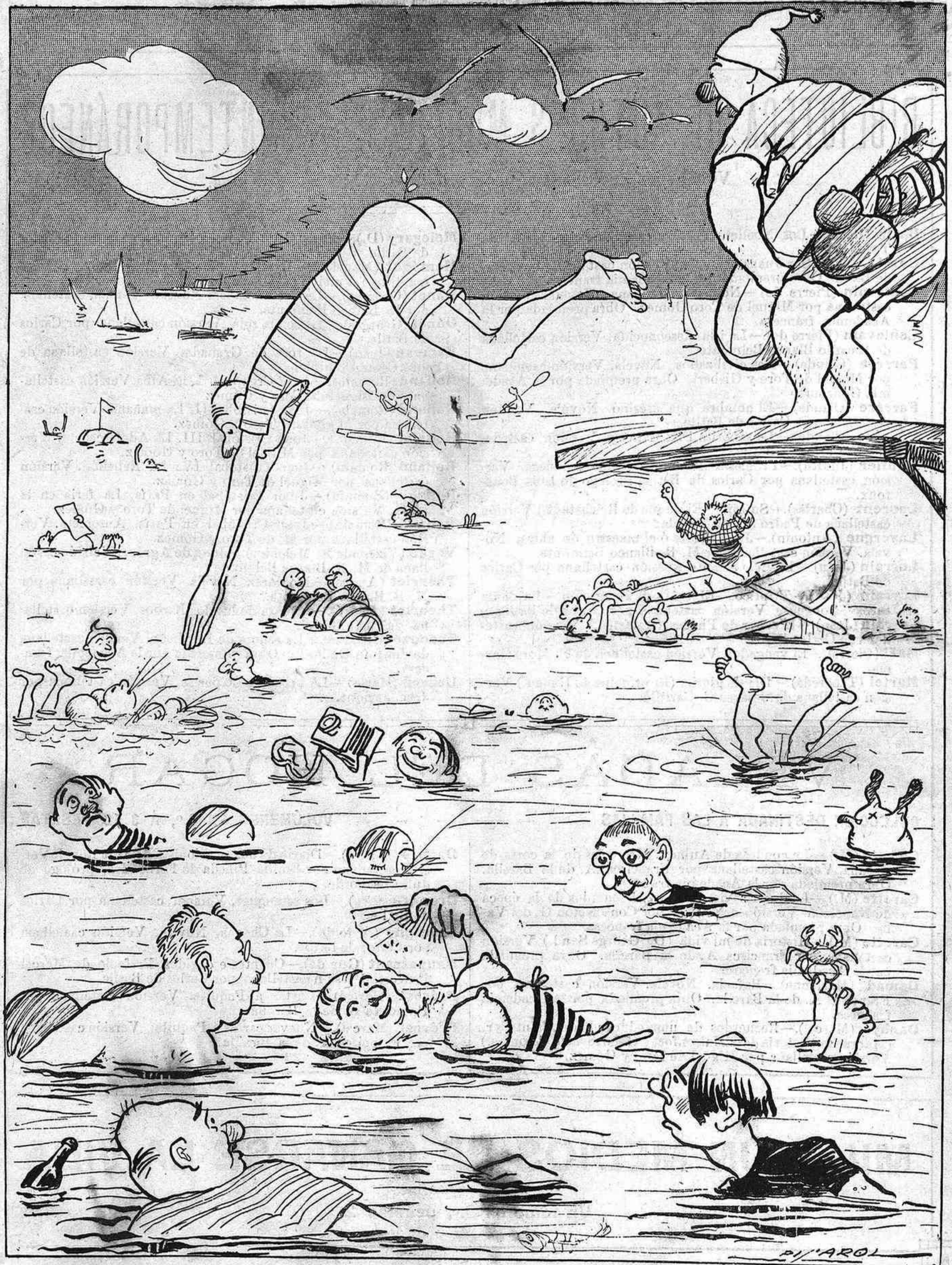
COLECCIÓN DESTINADA Á LAS FAMILIAS — — — — — VOLÚMENES EN 8.º, Á 3'50 PESETAS

- Carette (M.).**—La condesa de Aulnoy. Memorias de la corte de España. Versión castellana por Francisca A. de la Barella. Obra premiada por la Academia francesa.
- Carette (M.).**—La duquesa de Abrantes. Recuerdos de la época de Napoleón. Versión castellana por Consolación G. del Valle. Obra premiada por la Academia francesa.
- Carette (M.).**—Historia de mi vida. (De George Sand.) Versión castellana por Francisca A. de la Barella. Obra premiada por la Academia francesa.
- Damad (Marianne).**—Rafaela. Novela. Versión castellana por Francisca A. de la Barella. Obra premiada por la Academia francesa.
- Danhys (Marcel).**—Recuerdos de una educanda de Saint-Cyr. (Margarita Victoria de la Maisonfort á Genoveva de Colombe.) Versión castellana por Miguel de Toro y Gómez.
- Danhys (Marcel).**—Diario de una pensionista de Port-Royal. Versión castellana por Emilia Pineda de Fernández, prólogo de Julio Larborde.
- Droz (Gustave).**—Los estanques. Versión castellana por Carlos de Batlle.
- Lavergne (Antonin).**—La Chacha. Novela. Versión castellana por Carlos de Batlle.
- Maupassant (Guy de).**—Cuentos escogidos. Prefacio de Marcel Prévost. Versión castellana por Carlos de Batlle.
- Prévost (Marcel).**—Cartas á Paquita. Versión castellana por Francisca A. de la Barella.
- Prévost (Marcel).**—Nuevas cartas á Paquita. Versión castellana por Francisca A. de la Barella.

MIL Y UN MEDIOS DE GANARSE LA VIDA

Un tomo en 8.º, pesetas 2

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además, un ral pera certificar. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

A LA PUNTA DE LA PALANCA

—¿Qui es l'ultim?...